HET LAATSTE WOORD

DOOR

W. D. H. VAN ASBECK.

Het Departement van den Landbouw in Suriname heeft in Juni j.l. in een bulletin (N°. 43) een belangrijk verslag gepubliceerd van den Houtvester J. W. Gonggrijp over een studiereis in Venezuela, waarin o.m. wordt gehandeld over *Chicle*, de grondstof van de Amerikaansche kauwgom. Het bulletin heeft een voorbericht van den Directeur van den Landbouw waarin deze passage:

„De wijze, waarop de winning van chicle voor gegadig-
„den zal worden opengesteld, zal bij verordening worden
„geregeld; de Koloniale Staten hebben daarin het laatste
„woord."

Wanneer een hoofdambtenaar dit zegt, zullen velen het gelooven. Echter ten onrechte.

Niet de Koloniale Staten hebben het laatste woord. Het is in het belang van de Kolonie eventueele chicle-exploitanten op dit punt goed in te lichten omdat door velen de Koloniale Staten als een de ontwikkeling van bedrijven in de Kolonie belemmerend lichaam worden beschouwd.

De meeste lezers van den W. I. Gids weten natuurlijk hoe de vork in den steel zit. De Koloniale Staten kunnen niet meer doen dan eene verordening, door den Gouverneur ingediend, amendeeren, goedkeuren of afkeuren, n.l. tegen hare goedkeuring bezwaar hebben.

De Gouverneur kan eene verordening, als door de Staten geamendeerd en goedgekeurd, laten liggen en vragen om de zaak bij Koninklijk Besluit te regelen, zooals hij die wenscht. Hij kan hetzelfde doen ten aanzien van eene verordening, tegen welker goedkeuring de Staten be-

zwaar hebben. Het opperbestuur heeft het laatste woord.

Wordt eene verordening onveranderd of geamendeerd door de Koloniale Staten goedgekeurd, en vereenigt in het laatste geval de Gouverneur zich met de aangebrachte wijzigingen, dan stelt hij haar vast en zendt haar aan den Koning, die het recht heeft haar te vernietigen, o.m. wanneer zij in strijd wordt geacht met het algemeen belang van het Rijk of van de Kolonie; dit nu is zeker in groote mate betrokken bij de regeling van de winning van boschproducten. Hier schijnt de Gouverneur het laatste woord te hebben, maar in werkelijkheid is dit ook hier aan het Opperbestuur.

Het gebeurt wel dat een aan de Kroon gezonden verordening door den Gouverneur terug ontvangen wordt met verzoek er aangegeven wijzigingen in aan te brengen, wil hij vernietiging door de Kroon voorkomen. Voor dergelijke wijziging moet dan de Gouverneur de medewerking der Koloniale Staten inroepen — eene weinig met de waardigheid van het ambt strookende functie —. Maar ook in dit ongeoorloofd onderonsje hebben de Koloniale Staten het laatste woord niet.

De Heer Snellen is in de gelegenheid de geschiedenis van het tot stand komen van de balataverordening 1914 na te gaan. Hij kan zijn laatste-woord-bewering aan haar toetsen en zal moeten erkennen dat daarin de Koloniale Staten, in overeenstemming met het regeeringsreglement, niet het laatste woord gehad hebben. Maar hij zal dan tevens zien hoe in het moederland de neiging bestond op één na het laatste woord in den Haag op het Plein te spreken en dit door de Kroon te doen bevestigen. Dat gevaar dreigt natuurlijk ook voor de chicle-ontginning, wanneer deze begeerd wordt door groot-ondernemers in Nederland.
